

IŠLAIDŲ PENSIJOMS RODIKLIO KOKYBĖS APRAŠAS

Statistinio rodiklio pavadinimas, apibrėžimas, periodiškumas

Išlaidos pensijoms – tai ataskaitinių metų išlaidų visų rūšių pensijoms suma (be administracinių išlaidų).

Išlaidos pensijoms apima šias socialinės apsaugos išmokas (pensijų kategorijas):

1. Netekto darbingumo pensijos;
2. Senatvės pensijos;
3. Išankstinės senatvės pensijos;
4. Našlių ir našlaičių pensijos;
5. Priešlaikinio išėjimo į pensiją dėl padėties darbo rinkoje išmokos.

Periodiškumas – metinis.

Rodiklį rengė Lietuvos statistikos departamento Socialinės apsaugos ir sveikatos statistikos skyrius.

Statistinių duomenų šaltiniai

Rodikliui skaičiuoti naudojami administracinių šaltinių ir Lietuvos statistikos departamento Pensijų gavėjų ir išlaidų pensijoms ištisinio statistinio tyrimo (PENS-01) duomenys.

Taikomi metodai

Rodiklis skaičiuojamas vadovaujantis Europos integruotos socialinės apsaugos statistikos sistemos (ESSPROS) metodika (*The European System of integrated Social PROtections Statistics*, ESSPROS vadovas 1996, nauja redakcija – 2011 m., http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-RA-11-014/EN/KS-RA-11-014-EN.PDF).

Šalyje mokamos pensijų rūšys klasifikuojamos pagal socialinės apsaugos programas, ESSPROS funkcijas ir pensijų kategorijas.

Nesant pakankamai detalių duomenų, išlaidoms invalidumo pensijoms paskirstyti pagal ESSPROS funkcijas ir kategorijas atliekami vertinimai, panaudojant duomenis apie ikipensinio ir pensinio amžiaus gavėjų skaičių ir vidutinius pensijų dydžius.

Atitiktis ES teisės aktų reikalavimams

Duomenys, vadovaujantis ES teisės aktų reikalavimais, pradėti rinkti 2008 m. (už 2006 m.). Iki ES teisės aktų įsigaliojimo informacija buvo rengiama vadovaujantis „džentelmenišku susitarimu“.

Rodiklio turinys, periodiškumas, detalumas, parengimo metodai ir laikas atitinka ES teisės aktų – 2007 m. balandžio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 458/2007 dėl Europos integruotos socialinės apsaugos statistikos sistemos (ESSPROS); 2008 m. sausio 8 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 10/2008, kuriuo įgyvendinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 458/2007 dėl Europos integruotos socialinės apsaugos statistikos sistemos (ESSPROS), kiek tai susiję su pagrindinės ESSPROS sistemos bei pensijų gavėjų modulio apibrėžtimis, išsamiais klasifikacijomis ir sklaidos tvarkos atnaujinimu – reikalavimus.

Paskirtis ir vartotojai

Skaičiavimo rezultatai reikalingi:

- stebėti pokyčius šalies pensijų sistemoje;
- parengti palyginamus su kitomis Europos Sąjungos šalimis išlaidų pensijoms rodiklius;
- išlaidų pensijoms prognozėms skaičiuoti.

Pagrindiniai statistinės informacijos vartotojai: valstybės valdžios ir valdymo institucijos (Socialinės apsaugos ir darbo, Finansų ministerijos ir kt.), Eurostatas, Europos Komisija, tarptautinės organizacijos, mokslo institucijos, studentai ir kt.

Palyginamumas:

Bendras laiko eilutės ilgis

Pateikiami duomenys apie išlaidas pensijoms pagal ESSPROS metodiką nuo 1995 m.

Palyginamos laiko eilutės ilgis

Išlaidų pensijoms rodiklis palyginamas nuo 1995 m.

Laiko eilutės ypatumai

Iki metodikos atnaujinimo, rengiant informaciją apie išlaidas pensijoms pagal socialinės apsaugos rizikos veiksniais (funkcijas), išlaidos našlių pensijoms pensinio amžiaus gavėjams buvo apskaitomos senatvės funkcijoje. Vadovaujantis atnaujinta metodika (ESSPROS vadovas, 2011 m. redakcija), išlaidos visiems našlių pensijų gavėjams apskaitomos našlystės funkcijoje. Duomenys apie išlaidas senatvės bei našlių ir našlaičių pensijoms patikslinti ir pateikiami pagal atnaujintą metodiką visai laiko eilutei nuo 1996 m.

Visos eilutės perskaičiavimas pasikeitus metodikai

Pasikeitus metodikai (ESSPROS vadovas, 2011 m.) laiko eilutė neperskaičiuojama, duomenys pagal atnaujintą metodiką pateikiami nuo 2006 m.

Atsižvelgiant į šalies pensijų sistemą ir dėl palyginamumo, laiko eilutė nuo 1996 m. perskaičiuota ir duomenys patikslinti tik išlaidų senatvės pensijoms bei našlių ir našlaičių pensijoms kategorijoms.

Prieinamumas

1. Išankstinė statistinė informacija apie išlaidas pensijoms skelbiama Oficialiosios statistikos portale www.osp.stat.gov.lt, teminėse lentelėse 5 mėn. po ataskaitinio laikotarpio pabaigos, statistikos leidinyje „Socialinė apsauga Lietuvoje“ ir Oficialiosios statistikos portale kitų metų po ataskaitinio laikotarpio gruodžio mėn.
2. Išankstiniai statistiniai duomenys teikiami Eurostatui (ESSPROS klausimynas) kitų metų po ataskaitinio laikotarpio gruodžio mėn., galutiniai – 18 mėn. po ataskaitinio laikotarpio pabaigos. Informacija skelbiama Eurostato duomenų bazėje ir leidiniuose pagal Eurostato nustatytą grafiką.
3. Galutiniai duomenys skelbiami Oficialiosios statistikos portale 22 mėn. po ataskaitinio laikotarpio pabaigos.
4. Detalus duomenys apie išlaidas valstybinio socialinio draudimo pensijoms pagal šalyje mokamų pensijų rūšis skelbiami Oficialiosios statistikos portale kitų metų po ataskaitinio laikotarpio birželio mėn.

Statistinės informacijos detalumas

1. Teminėse lentelėse skelbiamas tik išankstinis rodiklis. Leidinyje „Socialinė apsauga Lietuvoje“ duomenys apie išlaidas pensijoms skelbiami pagal ESSPROS pensijų kategorijas ir pagal šalyje mokamų pensijų rūšis.
2. Galutiniai duomenys Eurostatui teikiami pagal socialinės apsaugos programas ir ESSPROS klasifikaciją.
3. Galutiniai duomenys Oficialiosios statistikos portale teikiami pagal detalią socialinės apsaugos pajamų ir išlaidų klasifikaciją.
4. Metaduomenų (kokybinės informacijos) bazėje pensijų programų ir išmokų aprašymai teikiami pagal Eurostato reikalavimus su detaliais visų pensijų išmokų ir pokių pensijų sistemoje aprašymais.
5. Duomenys apie išlaidas valstybinio socialinio draudimo pensijoms pagal pensijų rūšis teikiami pagal valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinius skyrius.

Savalaikiškumas

2007 m. balandžio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 458/2007 nustatyta, kad statistiniai duomenys (pagal išsamią klasifikaciją) teikiami Eurostatui kasmet, ataskaitinių metų duomenų kartu su bet kuriais ankstesnių metų duomenų pakeitimais perdavimo terminas yra 18 mėn. po ataskaitinio laikotarpio pabaigos.

Statistiniai duomenys ir informacija skelbiami Oficialiosios statistikos darbų programoje nurodytais terminais.

Atnaujinamų klausimų statistinio rodiklio kokybei nusakyti lentelė

	Laikotarpis	Statistinės informacijos paskelbimo terminas	Punktualumas (paskelbimo data)
Išlaidų pensijoms detalių duomenų paskelbimas leidinyje „Socialinė apsauga Lietuvoje 2012“	2012	2013-12-20	2013-12-20

Parengė
Justina Stefanovičienė
2014-01-03